Copyright Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv - 2003

Principgrundlag for Kommunistisk Arbejderparti

(elektronisk reprint ABA)

Copyright Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv - 2003

Indhold:

Principgrundlag for Kommunistisk Arbejderparti .... side 5

Politisk resolution fra KAP's 5. kongres ..... side 15

Love for KAP ..... side 21

København
april 1984

Copyright Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv - 2003

1. Danmark — et statsmonopolkapitalistisk samfund

Danmark er et kapitalistisk samfund. Arbejderklassen hverken ejer eller disponerer over produktionsmidlerne. Den ejer eller disponerer ikke over de værdier, den selv skaber. Under kapitalismen finder udbytningen sted ved, at kapitalisten køber den arbejdskraft, arbejderen sælger på arbejdskraftmarkedet. Kapitalisten betaler en pris for arbejdskraften, som svinger omkring arbejdskraftens værdi. Den værdi, som arbejdskraften skaber derudover gennem gratis merarbejde for kapitalisten, tilegner denne sig i form af merværdi. Forudsætningen for, at kapitalisten kan tilegne sig merværdien, er, at han i kraft af sin rådighed over produktionsmidlerne kan tilegne sig det produkt, arbejderen skaber, og sælge det som vare på markedet. Arbejderklassen ejer kun sin egen arbejdskraft, som den — hvis den får lov til det — må sælge til kapitalejerne for at eksistere.

Det danske samfund er et *højtudviklet* kapitalistisk samfund. Dette viser sig ved en stærk koncentration af kapitalen. Og det viser sig ved, at stat og privatkapital er stærkt sammenfiltret. Endelig viser det sig ved, at borgerskabet anvender staten som økonomisk regulator for at forhindre, at det anarki, den kapitalistiske konkurrence fører med sig, ender i kaos og kapitalismens undergang.

Den kraftigt øgede statslige indgriben i økonomien og statens kraftigt øgede rolle i udbytningen og undertrykkelsen af arbejderklassen har samtidig medført, at statsapparatet disponerer over en stadig voksende andel af den værdi, arbejderklassen skaber.

Det er disse træk ved den danske kapitalisme, der er årsagen til, at det danske samfund er et *statsmonopolkapitalistisk* samfund.

Den kapitalistiske økonomi vil i følge sin natur blive ramt af kriser, der hindrer udnyttelse af produktivkræfter og produktionspotentiale. Med udviklingen af den statsmonopolistiske økonomi og dennes stærke nationale centralisering og internationale integrering bliver disse kriser stadig mere omfattende og vanskelige at overkomme for borgerskabet. Kapitalismens kriser — også den nuværende er hovedsagelig overproduktionskriser, der skyldes selve udbytningsforholdet, hvor arbejdernes lønninger på én gang er produktionsomkostninger og købekraft for de producerede varer.

Denne modsætning kan ikke løses inden for de kapitalistiske samfunds rammer. Men borgerskabet vil sætte alle midler ind for blot at skaffe midlertidige forbedringer for deres profitafkast på bekostning af arbejdernes lønninger, beskæftigelsen og den sociale velfærd.

Den krise, som brød ud i hele den kapitalistiske verden i begyndelsen af 70'erne er den hidtil længste lavkonjunktur i kapitalismens historie. Den borgerlige økonomiske politik har vist sig ude af stand til at løse denne krise, og den nuværende udvikling peger på, at der ved århundredets udgang vil være en meget stor del af arbejderklassen, som vil være sat uden for den samfundsmæssige produktionsproces og særdeles dårligt økonomisk stillet.

Udviklingen af kapitalismen til det statsmonopolkapitalistiske stade har medført, at klassestrukturen er blevet ændret. Den stadig større arbejdsdeling har medført, at samfundsmæssiggørelsen af produktionen og reproduktionen er øget meget kraftigt. Et udtryk herfor er, at borgerskabet er blevet reduceret til en talmæssig lille klasse, der med monopolborgerskabet som kerne koncentrerer magten over stat og produktionsmidler.

Dette monopolborgerskab består af tre fraktioner: Dels den privatkapitalistiske del, som ejer produktionsmidlerne, dels den statslige del, der på grund af dets faktiske disposition over de værdier, staten råder over, fungerer som udbyttere og undertrykkere, og endelig toppen inden for fagbevægelsen, der ligeledes disponerer over store værdier.

Overfor dette trehovede borgerskab står en arbejderklasse, der udgør langt den overvejende del af befolkningen. Den tidlige kapitalismes også talmæssigt dominerende industriarbejderkerne udgør i dag en stadig mindre del af den samlede arbejderklasse, der som følge af den statsmonopolkapitalistiske udvikling er blevet kraftigt udvidet med nye arbejderlag inden for den offentlige sektor, inden for servicefagene, kontorområdet mv. Også flertallet af det kraftigt øgede antal af uddannelses-

Copyright Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv - 2003

søgende tilhører arbejderklassen, fordi de kommer fra denne klasse, lever på arbejderklassens vilkår i studietiden eller direkte som arbejdere og ender som arbejdere.

Mens samfundsmæssiggørelsen af produktionen og reproduktionen således har medført, at flertallet af den danske befolkning er blevet arbejdere, har den stadig mere gennemførte arbejdsdeling samtidig medført, at arbejderklassen, hvad angår arbejdsfunktion, er præget af en broget mangfoldighed.

Dette har ført til, at de traditionelle modsætninger inden for arbejderklassen mellem kvinder og mænd, mellem håndens og åndens arbejdere, mellem lavtlønnede og højtlønnede og mellem unge og gamle er blevet suppleret med en række andre modsætninger som f.eks. mellem arbejdsløse og ikke-arbejdsløse, mellem offentligt ansatte og privat ansatte, mellem højtuddannede, mellemuddannede og ikke-uddannede, mellem parcelhusejere og lejere osv. osv. I de sidste år har vi netop oplevet, at nogle af de dårligst stillede dele af arbejderklassen, som enlige mødre, bistandsklienter og arbejdsløse, i særlig grad har fået forringet levevilkårene.

På den anden side modvirkes disse tendenser af, at arbejderklassen får mere og mere ensartede vilkår overfor kapitalen, hvilket styrker den almene lønarbejderbevidsthed. I de senere årtier har det medført, at også de nye lag inden for arbejderklassen er blevet mere fagforeningsbevidste.

Den statsmonopolkapitalistiske udvikling med dens kraftige vækst i antallet af lønarbejdere på den ene side og den store koncentration af økonomisk magt hos et lille privatkapitalistisk, statsligt og fagligt monopolborgerskab på den anden side har trukket gulvtæppet væk under den lille selvstændige erhvervsdrivende. Dog gælder det for landbruget, at dette trods centralisering og trods voksende afhængighed af leverings- og aftagermonopoler fortsat i hovedsiden bygger på familiebruget. Selv om landbrugerne bestandigt rammes af økonomiske vanskeligheder, udgør de i det store og hele en småborgerlig politisk reserve for monopolkapitalen.

2. Klassekampen og reformismen

Selv om der således er sket en klassemæssig polarisering som følge af den statsmonopolkapitalistiske udvikling, har dette ikke givet sig udslag i en deraf følgende automatisk skærpelse af klassekampen.

Den danske arbejderklasse har i mange generationer været domineret af reformistisk bevidsthed. Reformismen er forestillingen om, at man inden for det bestående kapitalistiske samfund kan nedbryde klassemodsætningerne.

Grundlaget for den reformistiske bevidsthed er, at udbytningen under kapitalismen er skjult. Det ser ud, som om arbejderen modtager den fulde betaling for sit arbejde, selv om den løn, arbejderen får direkte — eller indirekte via de samfundsmæssige reproduktionsgoder (gratis skoler, sygehusophold mv.) — kun svarer til en del af den værdi, der skabes. Den udbredte reformistiske bevidsthed cementeres yderligere af, at den danske produktionsstruktur har været præget af mange og relativt små produktionssteder, hvilket svækker mulighederne for solidarisk handling. Hvortil yderligere kommer, at en betydelig del af arbejderklassen er første- eller andengenerationsarbejdere, der har deres baggrund i småborgerskabet inden for landbrug, handel og håndværk, og derfor er præget af dette småborgerskabs tankegang.

Den dominerende reformistiske bevidsthed har været og er kilden til den klassesamarbejdspolitik, som har præget det 20. århundrede, og som desuden har været underlaget for, at toppen inden for Socialdemokratiet og fagbevægelsen har kunnet vokse ind i borgerskabet.

Alligevel er der bestandigt blevet ført klassekamp, ikke mindst økonomisk kamp. Igennem årtierne har arbejderne søgt at sælge deres arbejdskraft så dyrt som muligt, men denne kamp er blevet kanaliseret ind i det klassesamarbejdssystem, som ikke mindst er blevet skabt omkring 'arbejdsmarkedet'. Og der har ingensinde eksisteret en stærk revolutionær venstrebevægelse, der har været i stand til at løsrive arbejderklassen fra den reformistiske dominans. En medvirkende årsag hertil har været venstrepartiernes leflen for Socialdemokratiet, hvilket skyldes, at disse partier selv er blevet ofre for reformismens illusioner.

Den afgørende betingelse for, at reformismen har været altdominerende,

Copyright Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv - 2003

skal imidlertid søges i den *relative* økonomiske stabilitet, som har præget det danske kapitalistiske samfund. Danmark er ikke på alvorlig vis blevet indblandet i de store internationale konflikter med 1. og 2. verdenskrig som højdepunkter. Dansk kapitalisme har stået stærkt på det internationale marked, og indtil videre har dette ikke ændret sig så radikalt, at det for alvor har truet kapitalismen. Levestandarden har — trods en betydelig skærpelse af udbytningen — indtil fornylig været voksende som følge af en kraftig vækst i den samlede samfundsskabte værdi, hvilket igen har haft sammenhæng med den teknisk-videnskabelige udvikling.

Danmark har således ligget i et højtudviklet lunt hjørne af den imperialistiske moderverden. At den danske arbejderklasses levevilkår har været bedre end i de fleste andre lande, også sammenlignet med levevilkårene i de lande, der erklærer sig socialistiske, har også været med til at fastholde den reformistiske bevidsthed.

3. Det borgerlige demokrati og kampen for demokratiske rettigheder

Dansk kapitalismes relative stabilitet er grundlaget for, at det politiske system har været ligeså relativt stabilt.

Den danske styreform er borgerlig demokratisk. Det borgerlige demokrati anerkender alles formelle lige ret til at styre samfundet, men fungerer i sit væsen som en skal omkring borgerskabets faktiske økonomiske, politiske og ideologiske diktatur.

Når borgerskabet anerkender alles formelle lige ret til at styre samfundet, er det på den ene side et resultat af arbejderklassens kamp for demokratiske rettigheder, herunder for ytringsfrihed, forsamlingsfrihed, organisationsfrihed og almindelig valgret, og på den anden side et udtryk for, at borgerskabets faktiske magt ikke er blevet antastet, idet arbejderklassen som følge af den dominerende reformistiske bevidsthed aldrig nogensinde har søgt at udnytte de demokratiske rettigheder til et frontalangreb på borgerskabets herredømme.

Den borgerlige demokratiske form har desuden været med til at styrke illusioner om, at alle, uanset om de er arbejdere eller kapitalister, er i 'samme båd'. Disse illusioner, der tillige er med til at cementere den reformistiske bevidsthed, er yderligere blevet styrket af venstrepartier som DKP og SF, der hævder, at det er muligt at anvende det borgerlige demokrati som redskab til socialismens indførelse.

Alle erfaringer uden undtagelse viser imidlertid, at borgerskabet gør brug af voldsapparatet og suspenderer de demokratiske rettigheder, såfremt arbejderklassen søger at bruge de tilkæmpede demokratiske rettigheder til at sætte borgerskabet på porten.

Selv om det således ikke er muligt at nå socialismen ved hjælp af det borgerlige demokrati, er en stadig kamp for at forsvare og udbygge de demokratiske rettigheder et centralt led i kampen mod borgerskabet, fordi denne kamp udhuler og afslører borgerskabets diktatur og forbedrer arbejderklassens muligheder i klassekampen overhovedet. Et vigtigt led i kampen for demokratiske rettigheder er kampen for at gøre fagforeningerne til kamporganisationer bl.a. gennem en løsrivelse af fagforeningerne fra deres sammenfiltring med stat og arbejdsgivere.

4. Danmark i verden. Den internationale klassekamp

Den danske kapitalisme og klassekampen i Danmark eksisterer imidlertid ikke i et tomrum. Danmark er et lille land, der i voksende omfang er blevet integreret i den *vest*kapitalistiske verden. Dette gør Danmark særdeles sårbart over for de krise-, krigs- og andre konfliktfænomener, som optræder på den internationale arena.

Dansk kapitalismes tilknytning til og delvise underordning under den vestlige kapitalisme har medført, at Danmark er blevet medlem af NATO og EF. Dette har medført afgivelsen af afgørende dele

Copyright Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv - 2003

af den danske selvbestemmelsesret, hvorved den danske arbejderklasses kamp for socialismen og for reformer i arbejderklassens interesse er blevet vanskeliggjort.

Samtidig er Danmark blevet en kastebold i det internationale økonomiske og politiske spil. Dette spils hovedaktører er de to imperialistiske supermagter, USA og Sovjetunionen, som rivaliserer om verdensherredømmet.

Udviklingen efter 2, verdenskrigs store omvæltninger har ført til, at verden idag groft sagt er opdelt i tre.

Den første Verden er de to imperialistiske supermagter, der økonomisk, teknisk og styrkemæssigt er alle andre enkeltmagter overlegne. Den anden Verden er de mellemstore og små højtudviklede imperialistiske lande, som befinder sig først og fremmest i Europa. Den tredje Verden udgøres af det store antal industrielt underudviklede lande, som siden 2. verdenskrig har frigjort sig fra det oprindelige imperialistiske og direkte kolonialistiske herrevælde.

Den tredje Verden udgør trods indbyrdes modsætninger og trods bestandige tendenser til at kapitulere over for supermagterne og magterne i Den anden Verden hovedkraften i kampen mod supermagterne og mod imperialismen overhovedet. Det skyldes, at det er i Den tredje Verden, den imperialistiske udbytning er mest utilsløret og grov.

Landene i Den anden Verden står på den ene side i modsætning til Den tredje Verdens lande, fordi de tilhører den imperialistiske moderverden, og står på den anden side i modsætning til supermagterne, der søger at dominere dem eller direkte kontrollere dem. Denne Den anden Verdens position i forhold til supermagterne fører igen til en vaklende politik, der svinger mellem underordning under og modstand mod supermagtsdominans.

I kampen mod imperialismen og for freden er supermagterne folkenes hovedfjender. Derfor er det afgørende at vurdere ikke alene styrkeforholdet mellem supermagterne indbyrdes, men også den enkelte supermagts voksende eller aftagende styrke i forhold til folkene.

Igennem de senere årtier er Sovjetunionen blevet relativt stærkere og USA relativt svagere, selv om USA fortsat er Sovjetunionen teknisk og økonomisk overlegen. Sovjetunionen søger til stadighed at udvide sin interessessfære, mens USA først og fremmest kæmper for at bevare sin. Sovjetunionens ekspansionisme udgør en stadig voksende trussel mod folkene, samtidig med at USA's relative svækkelse har ført USA ud i et stadigt mere aggressivt forsvar for sine imperialistiske interesser. Herigennem er truslen mod folkene og verden fra USA's side ligeledes voksende.

Begge supermagter kæmper om at være den stærkeste. Den stadig mere intense rivalisering mellem dem rundt om i verden, og den stadige oprustning, hvormed begge parter stræber efter at kunne udmanøvrere hinanden gennem militære »slå-først«-muligheder, har øget faren for krig.

Heroverfor står den modsatte tendens, at folkene og også landene i såvel Den tredje Verden som i Den anden Verden i voksende omfang skaber problemer for supermagterne såvel inden for disses traditionelle indflydelsessfærer som udenfor.

5. Kampen for fred og national selvbestemmelsesret

I en situation, hvor supermagterne kæmper for at styrke og forsvare deres positioner i hele verden, er kampen for nationernes selvbestemmelsesret en afgørende forudsætning for fredskampen. Kampen for freden og for den nationale selvbestemmelsesret er således uadskillelig. Det betyder at det i sit væsen er fredskampens opgave at trænge supermagternes indflydelse tilbage, gennem en styrkelse af de antiimperialistiske befrielseskampe, gennem en kamp for opløsning af USA's og Sovjets militærblokke og destruktion af alle masseødelæggelses våben og for fjernelse af tropper og militærinstallationer fra fremmed jord.

Danmark er et lille land i Den anden Verden. Dette er udgangspunkt i den danske arbejderklasses kamp imod imperialismen, for fred, og national selvbestemmelsesret. Et centralt led i denne kamp er at bestræbelserne for at løsgøre Danmark fra dets traktatmæssige underordning under USA-imperialismen gennem en udmeldelse af NATO.

Copyright Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv - 2003

NATO-medlemsskabet sikrer på ingen måde et forsvar af Danmark. Danmark skal erklæres alliancefrit og indgå i et samarbejde med den globale alliancefri bevægelse, hvis centrum er Den tredje Verden.

For at sikre alliancefriheden må Danmark omrustes. Et defensivt militært forsvar af Danmark må bygge på folkemilitstanken, på en mobilisering af hele folkets forsvarsvilje og på en kombination af det væbnede militsforsvar og ikke-volds-forsvar, såfremt en besættelse af Danmark fra enten USA's eller Sovjetunionens side ikke kan forhindres.

Kampen for alliancefrihed og for et nationalt militsforsvar vil desuden vinde i styrke, hvis den forbindes med en aktiv politik for skabelsen af en samlet alliancefri nordisk forsvarsalliance, der bygger på militsforsvarets principper.

6. Klassekampen under socialismen

Kampen for freden og for den nationale selvbestemmelsesret er en del af og samtidig en forudsætning for, at kampen for socialismen skal føre til sejr.

KAP kæmper for et socialistisk samfund hvor produktion og reproduktion styres af arbejderklassens behov og ikke som nu under kapitalismen af jagten på profit. Det er svært at udtale sig i detaljer om, hvordan et sådant samfund skal indrettes og det må løbende diskuteres, men grundlæggende set vil en produktion styret af arbejderklassens behov på mange måder være forskellig fra den vi kender i dag.

Man vil i langt højere grad tage hensyn til miljøet og økologisk ressourceanvendelse, man vil kunne tage hensyn til arbejdsmiljøet i højere grad end i dag og man vil kunne indrette produktionen på produkter af en bedre kvalitet end dem vi kender i dag, hvor der bruges så mange kræfter på forældelsesindustri og på sminkning og konservering af fødevarer. Fabrikshemmeligheder bliver en saga blot og dermed spares en mængde dobbeltarbejde indenfor forskningen. Genbrugsprincippet, evt. i form af en udvidet anvendelse af biblioteksprincippet vil blive fremherskende fremfor køb og smid væk princippet.

Også reproduktionen vil under socialismen kunne indrettes efter arbejderklassens behov. Under kapitalismen er forsorg for børn og syge og ældre bestemt dels af konjunkturudsvingene og dermed kapitalens behov for arbejdskraft, dels af arbejderklassens styrke til at fremtvinge tålelige forhold i den sociale sektor. At reproduktionen under socialismen er styret af arbejderklassens behov kan f.eks. betyde kortere arbejdstid, mere fleksible forhold på arbejdsmarkedet, bedre forhold i institutioner for børn og gamle og syge, mindre behov for institutioner fordi gamle og syge tager del i samfundslivet og fordi sygdom bedre vil kunne forebygges når man har mulighed for at gribe ind overfor sygdomsfremkaldende faktorer i boligmiljø, arbejdsmiljø, ernæring osv.

Selv om det næppe er tænkeligt, at en overgang til socialismen vil finde sted i Danmark isoleret fra andre europæiske lande, må udgangspunktet for den danske arbejderklasses kamp for socialismen være, at arbejderklassen først og fremmest støtter sig på egen indsats.

På intet tidspunkt i den danske arbejderbevægelses historie har socialismen været inden for rækkevidde. Der er heller intet, der tyder på, at socialismen ligger lige om hjørnet, selv om kapitalismen, ikke mindst på baggrund af de senere års krise, viser sig mere og mere plaget af sine uløselige indre modsætninger.

Grundlaget for en kamp, der har socialismen som et mål, der kan realiseres inden for en overskuelig fremtid, er således ikke til stede. Dertil kommer, at socialismens idé er blevet stærkt kompromitteret som følge af den udvikling, der har fundet sted i de lande, som engang gennemførte antikapitalistiske revolutioner, og som satte socialismen på den politiske og økonomiske dagsorden.

Disse lande har været karakteriseret af en udskillelse af et privilegeret lag, som etablerede sig som en ny herskende statskapitalistisk klasse, der anvendte sin magt over det stærkt centraliserede statsapparat til at udbytte og undertrykke den arbejderklasse, som angiveligt havde magten.

Arbejderklassen i disse lande har således indtil videre tabt klassekampen mod det nye borgerskab. Kampen mellem fortidens kapitalisme og fremtidens kommunisme, som er den socialistiske overgangsproduktionsmådes væsen, er faldet ud til fordel for

Copyright Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv - 2003

kapitalismen. Klassesamfundet har besejret de kim til det klasseløse samfund, som den socialistiske revolution skabte. Årsagerne til at forsøgene på at virkeliggøre socialismen har slået fejl indgår som et centralt erfaringsmateriale i forbindelse med udarbejdelsen af forestillinger om, hvordan en dansk socialisme som forudsætning vil have forhold, der i mangt og meget vil være en fremskrivning af det eksisterende højtudviklede statsmonopolkapitalistiske samfund.

Det almene grundlag for en dansk socialisme vil således være et veludviklet produktionsapparat, en fremskreden samfundsmæssiggørelse af produktionen og reproduktionen, en veluddannet arbejderklasse og en teknisk fremskreden økonomisk styringsmulighed, der kan give et godt grundlag for en planlægning i arbejderklassens interesse, inden for en økonomi, hvor produktionsmidlerne er i samfundseje.

For at sikre det danske folks selvbestemmelsesret under socialismen må industri, landbrug, energipolitik etc. udvikles så uafhængigt af den internationale kapital som muligt.

Arbejderklassens erobring af magten gennem den socialistiske revolution er indledningen til en omfattende ændring af produktionsforholdene. Den borgerlige statsmagt knuses. I stedet opbygges arbejderklassens statsmagt, proletariatets diktatur, og grundlaget skabes for indførelse af socialistiske produktionsforhold.

Det vil have en positiv betydning, at det danske samfund i hvert fald vil have haft en lang borgerlig demokratisk tradition, der indebærer, at arbejderklassen opfatter en række demokratiske rettigheder som umistelige, uanset om disse under kapitalismen har haft formel karakter og først under socialismen kan komme til udtryk på en sådan måde, at arbejderklassens vilje også rent faktisk bliver landets lov.

En vigtig forudsætning herfor er, at arbejderklassen gennem lokale arbejdermagtorganer og gennem direkte opstilling til, valg af og tilbagekaldelsesret over for medlemmer af det organ, der udgør det centrale magtcentrum, kan beholde magten og ikke må se den tilranet af et nyt borgerskab. En anden vigtig forudsætning er, at der eksisterer ytringsfrihed, strejkeret, organisationsfrihed, ret til dannelse af partier, og at intet enkeltparti hverken formelt eller reelt tilkupper sig en monopolstilling.

For at forhindre udskillelsen af et borgerskab må det desuden sikres, at ingen personer i politiske og administrative stillinger modtager en løn, der overstiger en gennemsnitsarbejderløn.

Men sålænge samfundet er et knaphedssamfund — og det er det hele den socialistiske fase igennem — vil der findes en kamp om, hvordan produktet skal fordeles, og så længe vil der findes forsøg på at et mindretal tilraner sig dele af eller hele merproduktet.

Der findes imidlertid ingen strukturelle eller administrative foranstaltninger, som giver en sikker garanti mod, at socialismen udhules og degenererer til statskapitalisme. Kun den fortsatte politiske, økonomiske og ideologiske klassekamp mod den stadige spontane udskillelse af enkeltbourgeois'er, af grupper af bourgeois'er og endelig af et samlet borgerskab, kan sikre, at den kommunistiske strategi besejrer de kapitalistiske tendenser.

For at sikre denne strategis gennemslag må arbejderklassen dels udvikle ansvar over for kollektivet og dels udvikle deres indsigt i samfundets funktion gennem en stadig bredere uddannelse af arbejdere, således at faren for specialistvælde bekæmpes og dermed faren for, at enkeltpersoner eller særligt indsigtsfulde grupper kan udnytte deres eventuelle positioner inden for stats- og planlægningsapparatet til at tilrive sig magten over arbejderklassen.

7. Det kommunistiske partis rolle og opgaver

Opbygningen af socialismen har for første gang i historien *som forudsætning* menneskenes *bevidste* tilrettelæggelse af samfundsudviklingen og af deres egen tilværelse.

Men også mulighederne for at tilkæmpe sig socialismen afhænger af en dybtgående indsigt i samfundets og dermed i klassekampens lovmæssigheder som en nødvendig forudsætning for, at arbejderklassens kamp målrettes, koordineres og ledes med henblik på at isolere og overvinde borgerskabet.

Den af Marx og Engels grundlagte og af Lenin og Mao Zedong videreudviklede videnskabelige socialisme er et redskab

Copyright Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv - 2003

til at forstå kapitalismens væsen, klassekampens væsen og socialismens uundgåelighed. Skal den videnskabelige socialisme imidlertid være andet end en indsigt i samfundets lovmæssigheder, skal den blive til en politisk og samfundsforandrende vejledning til handling, må den forankres i og benyttes af en politisk organisering, som kollektivt anvender marxismens metode.

Det kommunistiske parti er en sådan organisering. Det kommunistiske parti udgør de dele af arbejderklassen, som har vundet indsigt i samfundets og klassekampens lovmæssigheder. Partiet udnytter denne indsigt til at udvikle en strategi og taktik, der fører til, at de udbyttede og undertrykte besejrer udbytterne og undertrykkerne. Det kommunistiske partis grundlæggende rolle er således at vinde og udgøre ledelsen af arbejderklassens egen kamp for socialismen og kommunismen.

Partiet udvikler sin politik gennem en demokratisk kollektiv proces, hvis grundlag er den marxistiske analyse af klassekampen. De beslutninger, der er resultatet af denne demokratiske proces, skal udføres af hele partiet, for ellers siddes flertallet overhørigt, hvorved partiet atomiseres og ikke vil være i stand til at fungere som en samlet, handlende kraft.

Det her beskrevne politisk-organisatoriske princip, *den demokratiske centralisme,* er således på én gang en bestræbelse på at sikre såvel medlemmernes demokratiske beslutningsproces som partiets samlede handlekraft.

Forudsætningen for, at den demokratiske centralisme kan fungere, er imidlertid, at partiet gennem skoling og fælles praksis og gennem medlemmernes aktive deltagelse i partiets arbejde i videst muligt omfang får et ensartet grundlag dels for at træffe de nødvendige beslutninger og dels for at føre dem effektivt ud i livet.

Endelig skal det understreges, at partiets anvendelse af den demokratiske centralisme demonstrerer, at i et ægte demokrati kan flertallets magt kun slå igennem såfremt flertallets vilje også rent faktisk udmøntes i praksis.

Det er klassekampen, der afgør, om det kommunistiske parti formår at vinde ledelsen af arbejderklassens kamp for socialisme og kommunisme. Men på den anden side kan arbejderklassen ikke besejre borgerskabet, med mindre der findes et kommunistisk parti som politisk ledende kraft.

Men det kommunistiske parti vil aldrig være den eneste organisering i arbejderklassen. Skal partiet derfor fungere som vejleder i kampen, må dets politik slå igennem i arbejderklassens masseorganisationer, i fagforeningerne, i bevægelserne, i de konkrete aktioner.

Alt efter de skiftende betingelser for klassekampen må partiet evne at styrke og også skabe brede enhedsbevægelser omkring enkelte klassekampsspørgsmål, selv om disse bevægelser ikke umiddelbart har eller skal have socialismen som mål. På den anden side må partiet bestandigt bevare sin selvstændighed og i og uden for bevægelserne udbrede forståelsen for, at de enkelte kampe kun kan føre til varige resultater, såfremt de på længere sigt underordnes det socialistiske perspektiv.

Det kommunistiske parti vil heller aldrig være det eneste parti, der har socialismen som målsætning. Partiet må bestandigt analysere, hvorvidt der findes partier eller dele af partier inden for venstrefløjen, som det kan skabe alliancer med omkring et eller flere strategiske mål. For det er sandsynligt at der i en revolutionær situation vil eksistere flere socialistiske partier, der under det kommunistiske partis politiske ledelse vil udgøre en enhedsfront, der vil udgøre ledelsen af kampen for at gennemføre den socialistiske omvæltning og opbygningen af socialismen.

8. Kampens vilkår og perspektiver

Skal den danske arbejderklasse vinde socialismen, er det imidlertid nødvendigt, at den dominerende reformistiske bevidsthed bliver brudt ned, og at den danske arbejderklasse gør sin selvstændige indsats i solidaritet med arbejderklassen og folkene i andre lande for at sikre freden og forsvare den nationale selvbestemmelsesret.

KAP virker for, at disse betingelser for at nå socialismen kan skabes. Men partiet må virke ud fra de vilkår, der findes for og i klassekampen. KAP har udviklet og udvikler fortsat sine politiske retningslinier ud fra den opfattelse, at arbejderklassen befinder sig i en *strategisk defensiv situation.*

Selv om der fra tid til anden har blæst

Copyright Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv - 2003

en venstrevind — som f .eks. i slutningen af tresserne og begyndelsen af halvfjerdserne —, og selv om der i andre perioder — som f.eks. i begyndelsen af firserne — blæser en højrevind, er disse udsving kun beskedne svingninger i forhold til det grundlæggende styrkeforhold, som i årtier har præget klassekampen i Danmark.

Måler man således dette styrkeforhold efter lønarbejder klassens politiske markeringer ved de stadigt hyppigere folketingsvalg, må man erkende, at der på intet tidspunkt siden 2. verdenskrigs afslutning har været tale om en venstredrejning, der var så kraftig, at den for alvor har været udtryk for en modoffensiv fra arbejderklassens side mod borgerskabets økonomiske, politiske og ideologiske herredømme.

For KAP betyder denne analyse af styrkeforholdet, at partiet fremlægger en defensiv linie for arbejderklassens kamp. Partiet vender sig derfor imod alle former for overbudspolitik, der lader, som om arbejderklassen står stærkere, end den faktisk gør. På den anden side viger partiet ikke en tøddel fra sit antireformistiske standpunkt, hvilket bl.a. indebærer, at partiet kompromisløst afviser hovedparten af venstrefløjens medvirken til at skabe illusioner om, at reformismens politiske hovedbastion, Socialdemokratiet, befinder sig på den rigtige side i klassekampen,

KAP ser det som en vigtig opgave at arbejde for en klarlæggelse og nedbrydning af den illusionsskabende reformisme som den optræder i arbejderklassen og som den afspejler sig på den politiske venstrefløj i det parlamentariske arbejde.

Dette indebærer ikke, at KAP afviser at opstille til det borgerlige demokratis parlamentariske valg og lade sig repræsentere i de respektive organer, hvis det kan styrke partiets position i forhold til ledelsen af arbejderklassens kamp for socialismen. Men KAP erkender den fare et revolutionært parti løber ved et sådant skridt og vil lære af de historiske fejl.

KAP slår imidlertid fast, at kernen i kampen for socialismen er et *revolutionært* perspektiv, og at socialismen kun kan opnås med et revolutionært parti i spidsen. KAP afviser således, at arbejderklassen stille og roligt kan indføre socialismen ad parlamentarisk vej. Kun ved at forberede sig på borgerskabets voldelige modrevolution, vil arbejderklassen have en chance for, at borgerskabet kan blive tvunget til at slippe magten uden at gribe til blodsudgydelse.

En væsentlig opgave i kampen mod borgerskabet set i det revolutionære socialistisk perspektiv er skabelsen af enhed i arbejderklassen. Partiet fremlægger derfor en politik, der på den ene side skal mobilisere dele af arbejderklassen til kamp for sine specielle interesser og på den anden side en politik, der fremmer den samlede solidariske kamp mod borgerskabet.

I denne sammenhæng er det væsentligt at bekæmpe borgerskabets offensive splittelsespolitik, der skal forhindre arbejderklassens samling gennem en del-og-hersk-politik. KAP arbejder derfor ud fra principper, der modvirker denne splittelse, som har sit grundlag i modsætningerne inden for arbejderklassen.

Modsætningen mellem kvinder og mænd er en gennemgribende modsætning inden for størsteparten af de øvrige modsætninger inden for klassen.

Arbejderkvinden er ekstra undertrykt og udbyttet under kapitalismen. Kapitalismens krise medfører et forstærket angreb på kvindernes muligheder for lige rettigheder til arbejde og uddannelse. På baggrund af det kønsopdelte arbejdsmarked rammer krisen specielt kvindebeskæftigelsen. Samtidig er kvindernes muligheder for at bekæmpe angrebene ringe, fordi kvinder stadig har hovedansvar for den private reproduktion og fordi de kønsroller som mænd og kvinder opdrages med, gør det vanskeligt for kvinder at gøre sig i politiske sammenhænge. Kvindeundertrykkelsen i samfundet som helhed betyder at politisk arbejde er præget af mandsdominans.

Partiet støtter aktivt kvindernes kamp for ligestilling og frigørelse og afviser forsøg på at gøre denne kamp til en kønskamp. Vi ser denne kamp som en del af hele klassens kamp for socialisme.

Modsætningen mellem håndens og åndens arbejdere søges udnyttet af borgerskabet dels til ideologisk splittelse og til at svække åndsarbejdernes erkendelse af sig selv som lønarbejdere. Gennem kamp for at øge åndsarbejdernes faglige bevidsthed og gennem arbejdet for at skabe en bred sammenhængende uddannelsespolitik, der mindsker kløften mellem åndens og håndens arbejdere, søger partiet at virke for nedbrydningen af modsætningen mellem de to lag i arbejderklassen.

Modsætningen mellem højt- og lavt-

Copyright Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv - 2003

lønnede udnyttes til at spille de to parter ud mod hinanden. Lønforskellene kan ikke afskaffes under kapitalismen, da de har deres rod dels i forskelle i arbejdskraftens værdi og dels i forskellig evne til at udnytte vilkårene for økonomisk kamp. KAP afviser solidarisk lønpolitik, der lader én gruppe arbejdere betale en anden gruppe. Partiet støtter enhver gruppes økonomiske kamp for højere løn og bedre levevilkår. Samtidig propagandererer partiet den opfattelse, at enhver daglig kamp for levevilkårsforbedringer, som gennemføres af enkelte grupper inden for arbejderklassen, er forudsætningen for, at hele klassen samlet kan opnå resultater i den økonomiske kamp. Desuden understreger partiet, at det er klassens samlede opgave at bekæmpe forringelser af de sociale og andre vilkår, som er tilkæmpet gennem tiderne.

Modsætningen mellem unge og gamle udnyttes dels inden for 'arbejdsmarkedet' og dels som en ideologisk modsætning, hvor generationsmodsætninger søges overordnet den fælles interesse i at bekæmpe kapitalismen. KAP støtter dels de unges kamp for at sikre sig ordentlige uddannelses- og levevilkår og dels de gamles kamp for ordentlige vilkår i alderdommen, og samtidig afviser partiet forsøget på at skabe splittelse mellem dem, der befinder sig i den erhvervsaktive alder, og dem, der ikke gør det.

Modsætningen mellem arbejdsløse og arbejdende — som især skærpes i krisetider — udnyttes dels til at føre hetz mod de arbejdsløse og dels til at undergrave løn- og arbejdsforhold for de, der er i arbejde. KAP går ind for en kraftig forbedring af de arbejdsløses vilkår og støtter bl.a. i denne forbindelse kravet om en offentlig hjemmemarkedsrettet produktion i arbejderklassens interesse, som et centralt led i at formindske arbejdsløsheden, som først kan endeligt afskaffes i det socialistiske samfund.

Modsætningen mellem de offentligt ansatte og de dele af arbejderklassen, som arbejder i produktionen, søges udnyttet til at udstille de offentligt ansatte som snyltere. KAP støtter de offentligt ansattes kamp mod de reaktionære nedskæringer, samtidig med at partiet understreger, at der ikke findes nogen grundlæggende forskel på de to arbejderlags vilkår og interesser. De er begge udbyttet og undertrykt af borgerskabet.

Modsætningen mellem lejere og ejere af boliger er en væsentlig modsætning, som borgerskabet søger at udnytte med ideologisk basis i den ejendomsfølelse, der skabes af det borgerlige samfund. KAP støtter lejernes kamp for sikre og billige boligforhold og støtter parcelhusejernes og ejerboligejernes kamp imod rentekapitalen. Men det er partiets strategiske mål at afskaffe ejerboligen i perspektivet: en samfundsovertagelse af boligmassen.

Ud over at udnytte de hér omtalte modsætninger inden for arbejderklassen søger borgerskabet at befæste sin magt ved hjælp af den borgerlige ideologi. Denne ideologis vækstbetingelser i arbejderklassen er den udbredte reformistiske bevidsthed, mens den borgerlige ideologis samlede jordbund er det kapitalistiske samfunds grundforhold, der skaber konkurrencementalitet, liberalisme, individualisme og atomisering af tænkningen. Heroverfor stiller KAP den ideologiske kamp for at styrke kollektivitet, solidaritet, indsigt i sammenhænge på et marxistisk grundlag og for at styrke materialismen over for idealistisk og metafysisk tankegang.

9. Partiets marxistiske grundlag

KAP's strategiske og taktiske retningslinier for den politiske, økonomiske og ideologiske kamp udvikles på grundlag af marxismens indsigt i naturens og samfundets lovmæssigheder.

KAP afviser forsøg på at gøre marxismen til et dogmatisk kogebogs-system. Men samtidig må det fremhæves, at den marxistiske indsigt i virkeligheden ikke er baseret på tilfældige observationer af den, men tager sit faste udgangspunkt i en helhedserkendelse af naturen og samfundet: Den dialektiske materialisme.

Det er den samfundsmæssige væren, der i sidste instans bestemmer menneskenes bevidsthed. Samfundet udvikles som følge af menneskenes kamp for at fravriste naturen de goder, der er det materielle grundlag for menneskenes eksistens. Dette grundlag er igen forudsætningen for menneskenes tanke-

Copyright Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv - 2003

mæssige og kulturelle udfoldelse, samtidig med at denne udfoldelse påvirker det materielle grundlag.

Udviklingen i natur og samfund er en følge af modsætninger i naturen selv, mellem naturen og samfundet og mellem menneskene indbyrdes. I samfundenes historie har det været modsætningen mellem produktivkræfter og produktionsforhold, der har drevet udviklingen fremad. Den politiske og ideologiske overbygning har til enhver tid genspejlet og samtidig stået i modsætning til samfundets basis, produktionsforholdene. Siden det urkommunistiske samfund gik i opløsning, har det været klassekampen — kampen om tilegnelsen af det af de arbejdende fremstillede produkt —, der har været den vigtigste samfundsmæssige modsætning, hvori modsætningen mellem produktivkræfter og produktionsforhold er kommet til udtryk. Klassekampen har således været drivkraften i historien og vil fortsat være det, så længe der eksisterer klassedelte samfund.

Anvendes denne grundlæggende indsigt i naturens og samfundets lovmæssigheder af arbejderklassen til indgribende forandringer, vil det være muligt at skabe et socialistisk samfund, der peger frem mod det endelige mål: Det klasseløse kommunistiske samfund, hvor enhver yder efter evne og modtager efter det kollektivt udviklede behov, og hvor statsmagten dør bort. Dermed frigøres for alvor produktivkræfterne fra klassesamfundets lænker. Menneskene er for alvor trådt fra nødvendighedens ind i frihedens rige, hvor materiel knaphed og denne knapheds tvang er afløst af menneskenes bevidste herredømme over deres egen tilværelse. Først da er menneskene både lige og frie.

10. Perspektivet i 1980'rne

Det principgrundlag, som vi her lægger frem, handler om kampen mod imperialismen og kapitalismen og om kampen for socialisme og kommunisme. Vi lægger dette grundlag frem i en periode, hvor klassekampen er uhyre kompliceret både internationalt og i vort eget land. Den optimisme, der fandtes i dele af arbejderklassen for nogle år siden, er i 80'ernes begyndelse blevet afløst af skuffelse, mismod og selvkritisk opgør. Heller ikke KAP har været uberørt af dette omslag, af socialismens kompromittering og højredrejningen, der er fulgt med den kapitalistiske verdens krise.

Men dette principgrundlag bygger samtidig på en grundlæggende forståelse for, at nok kan socialismen og den kommunistiske bevægelse komme ud for kraftige tilbageslag, og nok kan kapitalismen vise sig mere sejlivet, end man havde håbet — på trods heraf er vi alligevel vidne til, at kapitalismen slår flere og flere sprækker, at arbejderklassen i de statskapitalistiske lande rører på sig, og at imperialismens mest fremtrædende bastioner, de to supermagter, gang på gang stækkes af folkenes og nationers modstand mod dem.

KAP vil fremlægge og arbejde for partiets politik dels gennem partiets samlede fremstød, dels gennem det enkelte medlems arbejde på arbejdspladserne, uddannelsesstederne, i bevægelserne og masseorganisationerne, og dels — når ressourcerne tillader det — gennem deltagelsen i parlamentariske valg på lokalt og centralt niveau.

Kommunistisk Arbejderparti
5. kongres november 1983

Copyright Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv - 2003

Politisk udtalelse fra KAP's 5. kongres

Kommunistisk Arbejderparti har vedtaget et principgrundlag for partiet. Dette grundlag trækker de mest almene principper op for partiets virke. Princip - grundlaget kommer derfor ikke ind på en række aktuelle problemer for KAP. Det besvarer ikke spørgsmålet: Hvor står KAP idag? Hvilke perspektiver findes der for KAP's fremtidige arbejde?

Derfor har kongressen vedtaget følgende udtalelse, som giver et rids af partiets problemer, placering og kommende opgaver:

1.

På godt og ondt er KAP et barn af to strømninger, som opstod i 60'rne: Kampen mod den moderne revisionisme og ungdoms- og studenteroprøret.

Det teoretiske grundlag for kampen mod den moderne revisionisme var og er marxismen-leninismen-Mao Zedongtænkningen. KAP vedkender sig således arv og gæld til den dialektiske materialisme og til dennes videreudvikling i Mao Zedong-tænkningen. Og KAP vedkender sig arv og gæld til den leninistiske udvikling af det kommunistiske partibegreb og til dette begrebs videreudvikling af Mao Zedong, særligt når det gælder dennes uddybning af partiopfattelsen med masselinien.

Havde partiet ikke lagt Mao Zedongtænkningens videreudvikling til grund for sit virke, ville partiet have været ude af stand til at afgrænse sig fra den moderne revisionisme, således som denne er blevet udformet dels af de revisionistiske Moskva-tro partier og dels af de eurorevisionistiske partier, der i Danmark er repræsenteret af SF.

Ved at bruge marxismen-leninismen-Mao Zedong-tænkningen som metode formåede partiet på en række områder at udvikle marxismen i overensstemmelse med de klassekampsmodsætninger, der eksisterer i dagens verden og i vort eget land. Af disse landvindinger er følgende de væsentligste:

— Partiet gennemførte en klasseanalyse, som placerede klasserne i det danske samfund på baggrund af dettes udvikling til den statsmonopolkapitalistiske fase. Det har grundlæggende betydning for partiets udvikling af strategi og taktik, at det har indset, at

Copyright Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv - 2003
arbejderklassen udgør det altovervejende flertal af befolkningen, og at modsætningerne inden for arbejderklassen derved bliver af intern karakter og ikke modsætninger mellem en stadig mindre arbejderklasse og et angiveligt 'mellemlag'.

— Partiet gennemførte en analyse af imperialismens nuværende udvikling i forlængelse at teorien om verdens deling i tre. På denne baggrund formåede partiet at gøre kampen for den nationale selvbestemmelsesret til et kardinalpunkt i det danske folks kamp mod de to supermagter, og på denne baggrund formåede partiet yderligere at udvikle en forsvarspolitisk linie, som giver fredskampen det rette danske og nordiske perspektiv.

— Partiet formåede ud fra Mao Zedong-tænkningen at udvikle en dybtgående forståelse af forholdet mellem strategi og taktik, hvor taktikken forstås som strategiens fremtrædelsesform og hvor udgangspunktet for strategien er en indsigt i klassekræfternes indbyrdes styrkeforhold. Dette medførte, at partiet tidligt indså, at arbejderklassen står i en defensiv situation, en indsigt, som desværre til fulde er blevet bekræftet af den hidtidige udvikling i 80'rne. Det medførte ligeledes en erkendelse af, at den parlamentariske orientering er et afgørende led i kampen mod krisepolitikken og markeringen af partiets nationale profil. Ud fra forståelsen af arbejderklassens strategisk defensive situation og nødvendigheden af den parlamentariske orientering har partiet udviklet en række programmer på delområder, f.eks. det fredspolitiske program og det faglige program.

— Partiet formåede ud fra Mao Zedong-tænkningen at bearbejde det socialistiske perspektiv dels ud fra en indsigt i, at en dansk socialisme er dansk og ikke kinesisk eller sovjetisk og dels ud fra en indsigt i, at nøglen til forståelsen af socialismen som samfundssystem er begribelsen af, at klassekampen fortsætter under socialismen.

Ved at føre politik på grundlag af disse nyskabelser ud fra det fælles underlag, der udgør de positive væsenstræk ved marxismen-leninismen-Mao Zedong-tænkningen, har KAP været et

Copyright Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv - 2003

af de få 'maoistiske' partier, der har overlevet 'maoismen's krise.

2.

Ungdoms- og studenteroprøret blev partiets rekrutteringsgrundlag. KAP nød godt af den venstredrejning, som efter '68 satte ind blandt mange unge. Mange af dem, der blev aktive i konkrete anti-imperialistiske og antikapitalistiske kampe fandt i partiet en vejledning til handling, der satte kampene ind i et teoretisk samlende perspektiv og i et socialistisk perspektiv. Men KAP — og før det både MLE og KFML — fik sin største tilslutning på et grundlag, der på flere områder var uudviklet og svagt, selv om det stod på marxismen-leninismen-Mao Zedong-tænkningens grundlag. Den umiddelbare begejstring for Kina og delvis også for Albanien, følelsen af, at partiet havde gennemslagskraft i forhold til faglige og andre kampe, og oplevelsen af et relativt ukompliceret fællesskab i et parti, der havde fremgang, skjulte for de vanskeligheder, der fandtes. Man kan sige, at ungdoms- og studenteroprøret for mange fik både sin form i KAP og sin afslutning.

3.

Denne afslutning kom relativt brat. Baggrunden herfor var dels højredrejningen fra slutningen af 70'rne, dels sammenbruddet for illusionerne om den ægte kinesiske og albanske socialisme, og dels det manglende gennemslag i klassekampen.

Valgresultatet i 1979, forstærket af tilbagegangen ved valget i 1981, var det umiddelbart synlige udtryk for den manglende gennemslagskraft som parti på nationalt plan. Og disse mere end begrænsede resultater på det nationale plan blev ikke opvejet af større sejre inden for de forskellige klassekampsområder, hvor partiets medlemmer ofte sloges mere eller mindre alene mod en mur af socialdemokratisme, moderne revisionisme og venstresocialisme. Klassekampens kraftige afmatning siden slutningen af 70'rne har yderligere bidraget til, at meget fagligt og andet dagsaktuelt arbejde forekommer perspektivløst.

Samtidig med, at partiet ikke fik det gennemslag, som mange i opgangsårene forventede, måtte partiet justere sit grundlag og sin orientering. Denne justering blev sat ind allerede i opgangstiderne med kampen mod 'Venstre'-opportunismen, sekterismen og dogmatismen. Men først i foråret 1980 fik denne kamp mere indhold med det såkaldte RØDE FANE 4-oplæg, hvor der blev sat spørgsmålstegn ved en række dogmatiske klodser, som på mange måder havde fungeret som partiets profil.

Dette opgør, hvis positive pendant var parolen 'Socialisme på dansk', var på den ene side en nødvendig befrielse af marxismen-leninismen-Mao Zedong-tænkningen fra hæmmende arvegods, samtidig med at det på den anden side åbnede for at stille spørgsmålstegn ved snart sagt hele det marxistiske grundlag, partiet hvilede på.

Denne erosion af partiets grundlag fik fuld gennemslagskraft, da RØDE FANE 4-diskussionerne i stedet for at bidrage til en justering, førte til en afledende diskussion om partidemokratiet.

Samtidig med at afledningen fra egentlige grundlagsdiskussioner blev hovedtendensen, så betød diskussionerne om partidemokratiet at vi fik understreget nødvendigheden af forbedringer af den demokratiske centralisme i partiet.

Diskussionerne i partikampen førte til en præcisering af partiets orientering mod den parlamentariske, politiske kamp og mod samlede samfundsmæssige problemstillinger.

At afledningen af diskussionen kom, var imidlertid ikke ejendommeligt. Indtil dette 'demokrati'opgør satte ind, havde partiet nok formået gennem kollektive debatter at videreudvikle teorien og praksis, men det var sket på baggrund af en uudtalt, på forhånd givet enhed omkring et grundlag og en monolitisk partiopfattelse, som nu blev sprængt, dels fordi myterne (Kina og Albanien) brød sammen, dels fordi partiet mistede terræn, og dels fordi partiet selv havde lagt en bombe under det hidtil givne grundlag.

I og med grundlaget for partiet blev rystet, kunne falske modsætninger få frit spil og dække over det, der egentlig var fornødent: nemlig en konsolidering af partiet i en situation, hvor vinden blæste kraftigt imod os.

Dertil kommer naturligvis, at et parti ikke kan have modvind, uden at det også får kvantitative følger. Det er således givet, at mange gik som følge af utilfredshed med partidemokratiet, men

Copyright Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv - 2003

endnu flere er — uanset hvordan de pågældende selv vurderer det — gået ud af partiet, fordi højrevinden har blæst dem omkuld.

4.

To års partikamp, der på overfladen var en kamp om former, men som grundlæggende var en kamp for at bevare et marxistisk-leninistisk parti, der fungerer på den demokratiske centralismes grundlag, efterlod et demobiliseret, stærkt formindsket parti.

Og da dette parti efter 4. kongres i 1982 skulle til at se sig om i verden, fandt det en klassekampsudvikling, som var og er alt andet end opmuntrende.

Siden 4. kongres har partiet formået at udvikle og fastslå et fagligt program og et fredspolitisk program, men det har ikke evnet at gennemføre en kollektiv mobilisering af medlemmerne. Mødedeltagelsen var spredt, ansvaret over for partiet er mindre end tidligere, og den praksis, partiets medlemmer udfolder f.eks. på det faglige område og i forskellige bevægelser, er ofte individuel, atomiseret praksis, som af mange opleves som adskilt fra partiet.

Og selv om diskussionerne om reformismens rødder og om socialismen på dansk har haft et vist omfang, kan man ikke med sindsro sige, at det marxistisk-leninistiske grundlag, som tilsyneladende blev rystet af RØDE FANE 4-oplægget, endnu for alvor er hug- og stikfast. Tværtimod må det fastslås, at partiet ofte improviserer mere end det analyserer, at umiddelbare idéer og tilskyndelser ofte overskygger grundige strategiske og taktiske overvejelser, og at den marxistiske metode ofte viger for skøn og 'sund fornuft'. Og netop i en tid, hvor der i samfundet som helhed og også inden for venstrefløjen er afmatning og teoriløshed, er sådanne tendenser hos os selv livstruende.

5.

Hvis man kan sige, at 70'rne til en vis grad var venstredrejningens årti, er der noget der tyder på, at 80'rne bliver højredrejningens årti.

KAP, der nød godt af 70'rnes venstredrejning og på mange måder er et produkt af den, må nøgternt se i øjnene, at det ikke kan udfolde en teoretisk og politisk praksis, der følger banerne fra 70'rne.

Partiet befinder sig ikke i en ekspansionsperiode. Det befinder sig ikke midt i en frugtbar kamp mellem forskellige venstrefløjsstrømninger. Det befinder sig ikke midt i en livlig diskussion, hvor marxismen er det erklærede udgangspunkt. Det er ikke involveret i større bevægelser eller kampe. Det står tværtimod med ryggen mod muren og slås imod den åbne højredrejning og den mere skjulte afpolitisering af venstresiden.

Baggrunden herfor er de objektive omstændigheder ved klassekampsudviklingen. Venstrefløjen er som helhed skrumpet ind, højrepartiet inden for det, der populært kaldes venstrefløjen, SF, går fortsat til højre. Den borgerlige administration af krisen møder ingen kraftig modstand. De bevægelser, der findes, er enten relativt isolerede eller beskæftiger sig med fænomener som ikke rammer krisepolitikken i hjertekulen. Dette viser sig ikke mindst inden for fagbevægelsen, hvor venstrefløjen gennem de senere år er blevet stærkt svækket, og hvor aktivitetsniveauet er på lavpunktet.

Og hele denne afmatning af klassekampen ledsages af en flugt fra teori og politik, der skaber uhyggeligt gode vilkår for borgerlig tankegang, for privatiseringsfelttoget, for individualisme og for navlebeskuen.

6.

Når KAP skal vurdere sit politiske arbejde, må partiet tage højde for hele denne afmatning. Fortsætter det en praksis, der kommer til at virke som blot en mindre udgave af den praksis, partiet havde, da venstredrejningen var på sit højeste og da partiet havde stor tilgang og voksende indflydelse, vil skuffelsen over manglende resultater til sidst føre partiet mod afgrunden.

KAP må erkende, at det sandsynligvis i en årrække må arbejde ud fra, at det vil befinde sig i et hjørne af et venstremiljø, der er stærkt svækket og stærkt påvirket af højredrejningen.

Denne erkendelse betyder, at partiet må arbejde på en anden måde end i 70'rne, end før højredrejningen og partikampen satte ind:

Det samlede udgangspunkt for dette arbejde må være konsolideringen af en praksis, der er i overensstemmelse med den eksisterende defensive situation.

Copyright Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv - 2003

Dette indebærer, at partiet må koncentrere sig om få, men overkommelige hovedopgaver, der på den ene side virker kollektivt samlende på partiet selv og samtidig på den anden side betyder koncentrerede offensive fremstød på de områder, partiet anser for de vigtigste klassekampsfelter.

Udviklingen af en sådan praksis har følgende politiske forudsætninger:

—Venstrefløjen er svag og delvis atomiseret. Hertil kommer, at KAP i det danske venstrefløjsmiljø isoleres af det forhold, at der eksisterer relativt mange partiet, der almindeligvis henregnes til venstrefløjen. Et af disse partier, VS, er tilmed splittet op i flere retninger, der på en række områder rent faktisk er uforenelige (Faglig Fællesliste kontra VS-R-tendensen f.eks.) — Og for KAP spiller det desuden en særlig rolle, at DKPml fremturer med en politik, der for udenforstående må synes meget lig vor. DKPml kommer let til at fremstå som en religiøs-fanatisk parodi på vores linie, hvilket yderligere hæmmer indsigten i og forståelsen for KAP's politik.

—Arbejderklassen står som helhed svagt og ligger kraftigt under for såvel den socialdemokratiske for tiden rådvilde reformisme og for den åbent borgerlige påvirkning, som svækker enhver solidarisk handling imod krisepolitikken.

— Ideologisk ledsages krisen og borgerskabets offensiv af en underminering af marxismen, ikke blot fordi marxismen er et venstrefløjsfænomen, men fordi alle former for subjektivisme og antividenskabelighed trænger ind i porerne, ikke blot på arbejderklassen som helhed, men også på venstrefløjen — og på os selv.

—Der eksisterer en udbredt tendens til — blandt socialistisk orienterede, der hidtil har været eller fortsat er organiseret i partier, der har et samlet perspektiv som målsætning — at glemme dette perspektiv for i stedet at underordne sig eller gå op i forskellige brede bevægelser, hvorved bevægelsernes begrænsninger overses og det socialistiske perspektiv og den nødvendige ledelse af den samlede kamp svækkes betragteligt.

—Det socialistiske perspektiv er kompromitteret af det, der er sket eller sker i den 'virkeliggjorte socialisme's lande. Og denne kompromittering forstærkes af den forvirring, det skaber, at der findes et ret så betydeligt antal partier, som alle erklærer, at de har socialismen som målsætning.

7.

Ud fra disse netop opridsede forudsætninger skal KAP udvikle og konsolidere sin politik og praksis.

Det er klart, at forudsætningerne er af en sådan art, at partiet ofte vil komme til at forholde sig kritisk til det meste af det, der foregår i det danske samfund. Hvor partiet i 70'rne ofte var i stand til ud fra sit perspektiv at støtte forekommende kampe og bevægelser, og hvor partiet fremstod som ét perspektiv over for andre perspektiver, vil det i 80'rne gang på gang støde på strømninger, som det kun i delsammenhæng vil opfatte som progressive, men hvis udgangspunkt det i bund og grund vil være uenig i.

Dette vil gang på gang føre til, at partiet vil sætte ind på og *må* sætte ind på områder, hvor der ikke i forvejen er bevægelse. Og det vil også gang på gang føre til, at partiet må sige upopulære ting i forhold til mennesker, der ud fra en ærlig holdning engagerer sig i foretagender, der tilsyneladende er progressive.

Ud fra disse forudsætninger prioriterer partiet sit arbejde i det kommende år.

4. kongres opstillede et Arbejdsprogram med 4 hovedopgaver:

1. Vedtagelse af nyt principprogram.
2. Faglig politik — overenskomsten.
3. Fredspolitik.
4. Folketingsopstilling og underskriftsindsamling.

Gennem bl.a. vedtagelsen af fagligt handlingsprogram og fredspolitisk udtalelse må disse to opgaver karakteriseres som godt gennemført. Indsamlingen af underskrifter til Folketingsopstilling blev trods ihærdighed hos mange — men ikke alle — et mislykket forsøg, da der kom til at mangle nogle hundrede underskrifter i en godkendelse, selv om vi faktisk samlede over 25.000 underskrifter ind. Med Principgrundlaget har vi fået ajourført det programmatiske grundlag for KAP.

I den kommende kongresperiode vil partiet koncentrere sine kræfter om at:

— Afklare og beslutte sin kvindepolitik.
— Udvikle og vedtage en teknologipolitik.
— Lægge stor vægt på de teoretiske og ideologiske aspekter — ikke mindst i de to ovennævnte diskussioner.
— Opbygge en ugeavis, såfremt dette overhovedet er muligt.

Copyright Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv - 2003

— Opfølge og konkretisere beslutningerne fra de faglige- og fredspolitiske konferencer.

—Der har igennem længere tid løbet en kvindediskussion i partiet. Det må afklares om partiets nuværende syn på kvindeundertrykkelsen og grundlaget for kvindekampen, således som det blev udviklet for nogle år siden, skal ændres eller forbedres. Beslutningerne fra dengang må tages op til kritisk behandling og kvindepolitikken reformuleres m.h.p. vedtagelse af et nyt dokument. Beslutningerne skal også indeholde en stillingtagen til KAP's kvindepolitiske praksis, og munde ud i nedsættelse af et kvindesekretariat.

— Sideløbende med kvindediskussionen må der udarbejdes grundigt materiale som baggrund for en stillingtagen til KAP's teknologipolitik. Der skal udarbejdes et beslutningsgrundlag, der fremlægger KAP's syn på, hvordan den nye teknologi kan tjene arbejderklassens interesser, og hvordan borgerskabets misbrug af den teknologiske udvikling kan bekæmpes. Der stiles mod at afholde en konference om teknologipolitikken inden 6. kongres.

— For at konsolidere grundlaget og skabe en bedre helhedsforståelse for klassekampsudviklingen og derigennem yde et nødvendigt bidrag til kampen mod højrebølgen vil KAP satse på at styrke den ideologiske kamp og de teoretiske diskussioner med det overordnede mål at styrke marxismen og trænge den omsiggribende borgerlige og subjektivistiske tankegang tilbage, som også har bredt sig indenfor venstrefløjen — inklusive KAP. Partiet må styrke grebet om den dialektiske materialisme dvs. om de filosofiske grundspørgsmål og metodespørgsmål, og den historiske materialisme for at skabe større indsigt i kapitalismens udvikling og det socialistiske og kommunistiske perspektiv. Denne ideologiske og teoretiske konsolidering skal ses i nøje sammenhæng med udviklingen af politikken på de enkelte områder — først og fremmest teknologipolitikken.

Det skal tilstræbes, at medlemmer og så vidt muligt partiets venner bredt inddrages i det videnskabelige arbejde, samt at den ideologiske kamp føres i en bred udadvendt debatform.

—De seneste år har afsløret, at der er behov for en særlig indsats for at fremme partiets debat og beslutninger i forhold til aktuelle begivenheder på nationalt og internationalt plan. En sådan indsats vil modvirke tendenserne til politisk Verdensfjernhed' og stagnation, og styrke politisk konsolidering og udvikling.

På denne baggrund bør partiet seriøst undersøge alle muligheder for at stable et uambitiøst ugeblad på benene.

Formålet hermed skal først og fremmest være at medvirke til en konstant nuancering og konkretisering af politikken og sikre et forum for aktuel politisk debat og stillingtagen såvel udadtil som indadtil. Samtidig skal bladet fungere som partiets ansigt udadtil og som inspiration og støtte til den praksis partiet udfolder på de enkelte områder.

Arbejderavisen blev i sin tid nedlagt af ressourcemæssige og økonomiske årsager. Disse vilkår har desværre ikke ændret sig væsentligt. Kommunistisk Tidsskrift, der trådte i stedet har opfyldt mange behov, idet bladet har kunnet give en grundig behandling af vigtige begivenheder og tendenser. Men KT har i sagens natur ikke kunnet være aktuel.

Det er vanskeligt at lave ugeavis. Det ved vi alt om! Men meget vil være vundet, hvis det på forsvarlig vis kan lade sig gøre at skabe en avis der bedst muligt opfylder ovennævnte behov, som oplagsmæssigt baserer sig på medlemmer, et begrænset abonnementstal plus et minimalt løssalg, og som udformes og trykkes i en simpel og billig teknik.

—KAP har et solidt fagligt udgangspunkt nedfældet i det faglige handlingsprogram, men mange opgaver står igen, for at styrke en *fælles* praksis. Den allerede begyndte diskussion om taktikken i forbindelse med vægtningen af det overordnede/centrale faglige arbejde og det lokale, skal fortsættes. Hvorledes rejser vi kampen mod krisepolitikken i fagforeningerne? Hvorledes forbedrer vi det organisatoriske arbejde i KAP? Hvordan arbejder vi som »røde fagforeningsfolk« og ikke som »dygtige socialdemokrater«? Dette er blot enkelte af de spørgsmål, vi skal forsøge at afklare.

—Fredskampen vil i høj grad fortsat være aktuel. Vores politik fra efterårets kampagne med at lægge vægt på det antiimperialistiske aspekt og afsløringen af Sovjet må fortsættes. Partiets ansvar for solidaritetsarbejdet med det afghanske folk må tages alvorligt også i praksis. Dernæst må vi satse på at begynde studier af den politiske økonomi på internationalt plan, med særlig vægt på en nøjere analyse af hvilke elementer i den sovjetiske økonomi, som betinger den imperialistiske politik.

Copyright Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv - 2003

Partiet må indenfor de prioriterede områder arbejde videre på at udvikle en politik, der kan forbinde og perspektivere de aktuelle forsvarskrav med længeresigtede delmål, som kan danne overgangen fra den nuværende defensive situation til en offensiv.

Udpegningen af de særligt vigtige opgaver betyder ikke at partiet dermed udelukker sig fra deltagelse i en masse andet arbejde. Der kan også komme perioder, hvor vi må opprioritere et eller andet område, eller en eller anden kamp, som ikke er nævnt her. Afklaringen af vort syn på udviklingen i Kina er et eksempel på en opgave, der trænger sig på. Men hovedretningen er, at de her nævnte opgaver må have en prioritet, således at KAP kollektivt kan løse dem i den kommende periode.

Partiets parlamentariske orientering vil fortsat være central i kampen mod krisepolitikken og markeringen af partiets nationale profil.

Opstilling til folketinget er en uadskillelig del af partiets parlamentariske orientering, og det er således alene et ressourcespørgsmål, om partiet arbejder for opstillingsberettigelse. Vi må ud fra en vurdering af den interne og eksterne situation overveje, om vi skal forsøge at blive opstillingsberettiget igen. Skulle der blive valg inden, så undlader vi at stemme.

8.

De ovennævnte arbejdsopgaver for partiet for det kommende år er et koncentreret fremstød inden for afgrænsede områder i en situation, hvor partiet befinder sig i defensiven.

Disse fremstød kan lægge grundlaget for et nyt opsving. KAP har idag en politik, der rent faktisk giver svaret på de væsentligste internationale og hjemlige klassekampsspørgsmål. Det er vores styrke — ligesom det er vores styrke, at vi evner klart at erkende styrkeforholdet i klassekampen og for partiet.

Derfor kan vi opnå resultater — og vi kan endda målrette vort arbejde derhen, at vi får et virkeligt opsving i den rekruttering til partiet, som så småt allerede er i gang.

KAP's 5. kongres

Copyright Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv - 2003

Love for Kommunistisk Arbejderparti

§1

Partiets navn er Kommunistisk Arbejderparti (KAP).

§2.

Kommunistisk Arbejderpartis grundlag og formål er udtrykt i det af kongressen vedtagne principprogram. Det er medlemmernes pligt at arbejde for virkeliggørelsen af dette principprogram.

§3.

Medlemsskab af Kommunistisk Arbejderparti kræver, at man tilslutter sig partiets principprogram og love samt betaler kontingent.

Før optagelsen som partimedlem fordres mindst 6 måneders kandidatmedlemsskab, hvorefter grundorganisationen afgiver indstilling til nærmeste højere ledelsesorgan om optagelse som fuldt medlem.

Kandidatmedlemmer har ikke stemmeret og kan ikke vælges til ledelsesposter i partiet.

Såfremt et medlem ikke længere opfylder kravene til medlemsskab, kan det ekskluderes, hvilket indebærer øjeblikkelig udelukkelse fra partiet.

Eksklusion kan ske dels gennem indstilling fra grundorganisationen eller lavere ledelsesorganer til landsledelsen, dels ved direkte beslutning fra landsledelsen.

§4.

Kommunistisk Arbejderparti er et demokratisk centralistisk parti.

Partikongressen er partiets øverste myndighed.

Partikongressen består af delegerede valgt af de enkelte grundorganisationer. Landsledelsen fastsætter antallet af delegerede pr. grundorganisation. Kun delegerede har stemmeret på partikongressen.

Partikongressen vælger landsledelsen, der er partiets øverste myndighed mellem partikongresserne. Landsledelsen konstituerer sig selv.

Partikongressen afholdes hvert tredje år, og når landsledelsen skønner det nødvendigt. Landsledelsen indkalder partikongressen.

Hvad angår beslutningskompetancen udmøntes den demokratiske centralisme efter følgende princip:

Det enkelte medlem er underordnet partiet, mindretallet er underordnet flertallet, lavere organer er underordnet højere organer, hele partiet er underordnet landsledelsen.

§5.

Partiets medlemmer og kandidatmedlemmer er organiseret i grundorganisationer. Grundorganisationerne er partiets politiske og organisatoriske basis. Grundorganisationen vælger en ledelse.

§6.

Ledelser på lavere niveauer vælges af de medlemmer, som de pågældende ledelser skal lede, og skal godkendes af nærmeste højere ledelsesorgan.

§7.

Landsledelsen fastsætter medlemskontingentets størrelse.

§8.

Disse love er vedtaget på Kommunistisk Arbejderpartis 1. kongres den 20. November 1976. De kan kun ændres af en partikongres.

Ændringer

KAP har ikke siden den 1. kongres gennemført nogen større debat om sine love. De rammer som er udstukket i lovene har stort set fungeret efter sin hensigt — og det væsentlige er jo under alle omstændigheder hvad man fylder i rammerne. To ting er dog ændret. På den 2. kongres blev følgende tilføjelse til §5 puttet ind:

Partikongressen afholdes, når mindst 1/4 af partiets grundorganisationer kræver det. Et sådant krav skal altid være fulgt af en begrundet dagsorden. Landsledelsen indkalder da til ekstraordinær kongres med den krævede dagsordens punkter senest 3 måneder efter et sådant kravs fremsættelse.

Problemet med ekstraordinære kongresser har ikke været aktuelt siden partiets 4. kongres i 1982 vedtog at den følgende kongres skulle afholdes året efter. Hermed blev der etableret en praksis for årlige kongresser, som siden har været gældende.

Copyright Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv - 2003 22

Copyright Arbejdermuseets Bibliotek og Arkiver (MOA)
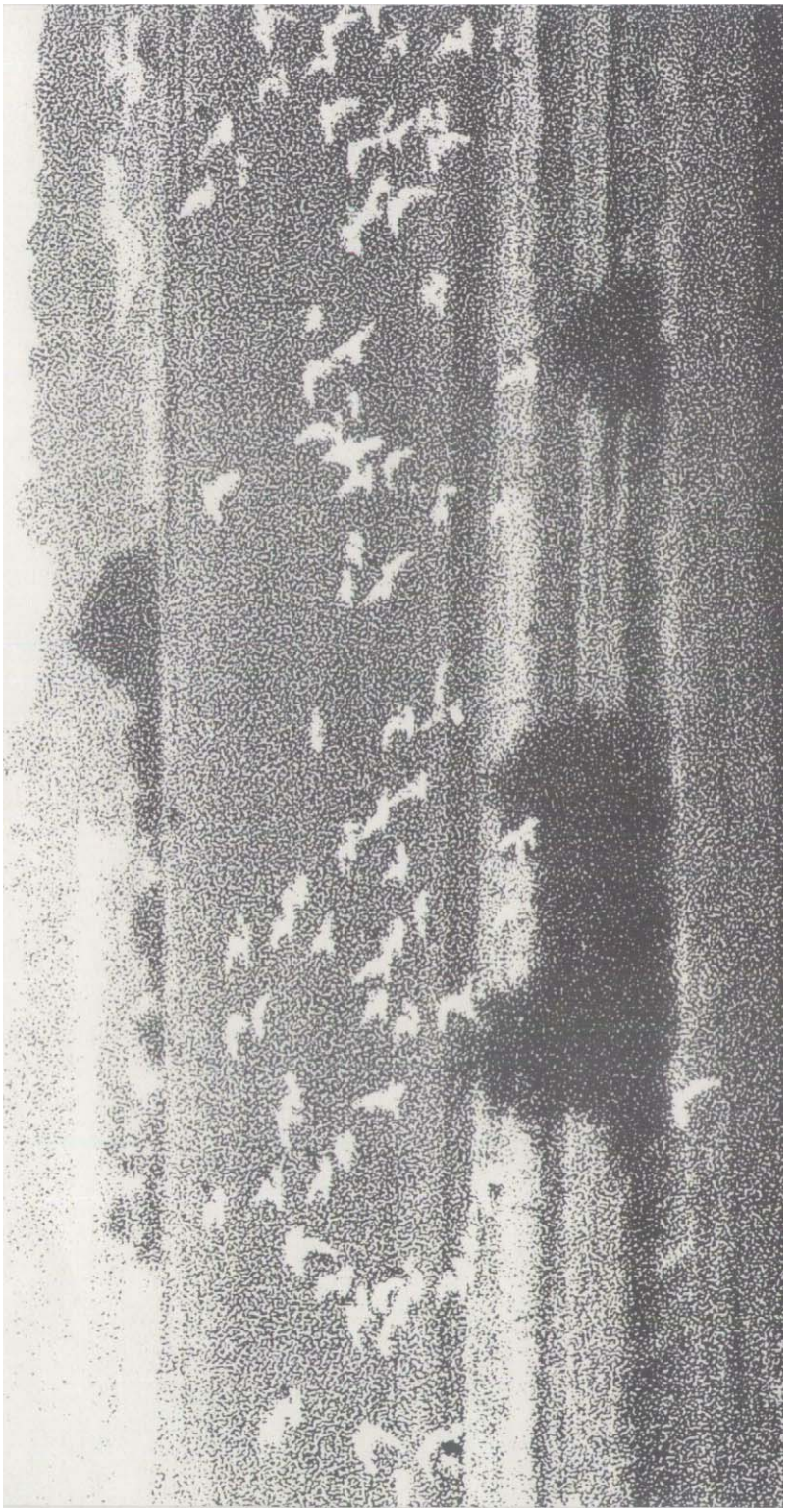
Copyright Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv - 2003